

Pact 'Samen en lokaal voor werk': een bilateraal akkoord tussen de sociale partners vertegenwoordigd in de SERV en de lokale besturen vertegenwoordigd in VVSG

An De Coen, Sandra Hellings - SERV

Ann Jughmans, Fabio Contipelli, Peter Cousaert - VVSG

ABSTRACT

Tijdens de werkgelegenheidsconferentie van 13 juni 2023 ondertekenden vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering, de sociale partners in de SERV en de lokale besturen vertegenwoordigd in VVSG een engagementsverklaring. De centrale focus was om samen en lokaal inspanningen te leveren om personen die nu nog niet aan de slag zijn, die moeilijk of niet bereikt worden of die een afstand hebben tot de arbeidsmarkt, aan een werkbare en duurzame job te helpen. Daarbij werd meteen ook de afspraak gemaakt om de engagementsverklaring samen verder te concretiseren via een pact. Dit artikel biedt een overzicht van de engagementen uit het pact dat de sociale partners in de SERV en de lokale besturen in VVSG bilateraal afsloten. Het bilateraal pact wil met deze engagementen alvast input geven aan de nieuwe Vlaamse Regering wat betreft het thema lokaal arbeidsmarktbeleid en de samenwerking tussen VDAB en lokale besturen (gemeenten en OCMW's) op het terrein. Net als het pact start dit artikel met de beoogde doelstellingen en gedeelde principes die richting geven en houvast bieden om tot gedragen beslissingen te komen. De aangegeven engagementen zijn vervolgens thematisch geclusterd in acht werven, namelijk primaire doelgroepen, passend instrumentarium, integraal werken, Vlaams beleidskader, adequate financiering, (boven)lokaal samenwerkingsmodel, overlegstructuur en data.

Structurele krapte, competentiemismatches en een groot aantal mensen die om diverse redenen niet (kunnen) werken, kenmerken onze arbeidsmarkt. Daardoor stijgt het aantal niet ingevulde vacatures. Deze spanning leidt tot een maatschappelijk appél om iedereen meer perspectief op opleiding en werk te bieden.

De sociale partners in de SERV en de lokale besturen vertegenwoordigd in VVSG zetten een krachtige hefboom in werking op het lokale niveau door het samenbrengen van hun perspectieven, hun sterktes en hun netwerken. Op het lokale niveau komen heel wat levensdomeinen samen en kunnen heel wat drempels voor burgers én ondernemers, uit zowel de reguliere als sociale economie, weggewerkt worden. Via dit pact sluiten SERV en VVSG een bilaterale overeenkomst met concrete engagementen om een doorbraak te realiseren.

Bijdragen aan vier doelstellingen

Uitgaand van de globale doelstelling om werkzaamheidsgraad in Vlaanderen verder te verhogen naar 80%, beoogt dit pact een brede benadering om:

- mensen te activeren en aan te trekken uit de bredere arbeidsmarktreserve,
- mensen aan de slag te houden in duurzame en werkbare loopbanen,
- ondernemingen perspectief te bieden op het vinden van het nodige talent,
- talent te blijven ontwikkelen en mensen te versterken via levenslang leren.

Door voldoende mensen aan het werk te krijgen en te houden, wordt ook een grotere sociale mobiliteit geambieerd. Dit lokaal¹ pact wil bijdragen tot een gezonde lokale samenleving met tevreden burgers, bedrijven en organisaties waarin alle inwoners, ongeacht hun afkomst, leeftijd, geslacht, overtuiging of achtergrond, een betekenisvolle rol kunnen opnemen en waardering krijgen van de lokale gemeenschap.

Samenwerken vanuit gedeelde principes

Het pact vertrekt vanuit enkele gedeelde principes. Deze geven richting aan de aangegane engagementen (zie verder). Ze bieden houvast om tot gedragen beslissingen te komen en bepalen wat wenselijk is:

- Het pact moet ervoor zorgen dat elke partner op zijn sterkte wordt ingezet, namelijk VDAB, lokale besturen (gemeenten en OCMW's), sociale partners en lokale organisaties. Ze werken samen daar waar dit een meerwaarde biedt voor de burger, ondernemers of ondernemingen, en dienstverlening.
- De partners moeten complementair met elkaar werken, in functie van een inclusieve dienstverlening met onder andere de volgende kenmerken:
 - Een klantgerichte aanpak voor zowel elke burger als ondernemer of onderneming, met garantie op gebiedsdekkende, toegankelijke en kwaliteitsvolle dienstverlening.
 - Meer maatwerk, waardoor sterker dan vandaag kan worden ingespeeld op de specifieke context en behoeften van burgers, ondernemers of ondernemingen.
 - Ruimte voor een gedifferentieerd lokaal beleid om optimaal in te spelen op de lokale arbeidsmarkt-noden en mogelijkheden van lokale besturen.
 - Een aanpak die inzet op een inclusieve werkvloer en de vraag- en aanbodzijde verbindt.
 - Een gemeenschappelijk streven naar een gezonde (lokale) samenleving met bijzondere aandacht voor de rol van de factor 'werk' bij de ontplooiing van elk individu.
- De lokale realiteit en eigenheid worden altijd in synergie gebracht met de centrale instrumenten en het centrale kader.
- Innovatie is nodig om tot impactvolle oplossingen te komen, maar er moet worden verder gebouwd op wat reeds voorhanden is. Het lerend aspect is belangrijk om de werking te verbeteren. Daartoe moet de praktijk worden opgevolgd, geëvalueerd en bijgestuurd waar nodig.

In eerste instantie focussen op drie doelgroepen

De dienstverlening moet voor iedereen passend zijn ongeacht het statuut, maar de aanpak verschilt wel naargelang het statuut en de problematiek van de doelgroep. Het is daarom essentieel om scherp te stellen wie welke taken opneemt voor de verschillende doelgroepen om zo resultaten te boeken die geen van de afzonderlijke partners alleen kan bereiken.

¹ In dit pact slaat de term 'lokaal' op het stedelijk en gemeentelijk niveau en op samenwerkingsverbanden tussen lokale besturen. Afhankelijk van de context kan het bijgevolg gaan om een gemeente of meerdere gemeenten samen (bovenlokaal). Daarom hanteren we soms ook de term '(boven)lokaal'.

De primaire focus van het pact is tweeledig. Ten eerste op de niet-beroepsactieven zonder uitkering (NBAzu), die een nieuw beleidskader vragen. Ten tweede zijn er twee doelgroepen die een betere aanpak vragen in samenwerking met partners binnen een bestaand beleidskader, namelijk de werkzoekenden zonder werk met een multiproblematiek en de leefloongerechtigden en equivalent leefloongerechtigden. Voor deze doelgroepen zijn respectievelijk VDAB en OCMW aan zet.

De groep van NBAzu is groot en divers. Er moet een beleidskader komen dat verduidelijkt wie welke opdracht moet opnemen. Ook heldere doelstellingen en realistische verwachtingen inzake activering zijn nodig. Deze doelgroep is immers niet volledig activeerbaar: slechts 5% is actief op zoek naar werk of beschikbaar op de arbeidsmarkt. Om de overige 769 000 niet-beroepsactieven te activeren, zijn meer inspanningen nodig (Steunpunt Werk, 2022). Deze doelgroep behoeft een duidelijke afbakening in het beleidskader.

Het identificeren en actief bereiken van NBAzu is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van lokale besturen, VDAB en andere (lokale) partners. Nabijheid, *outreaching* werken en innovatie zijn hier de codewoorden, ook voor de begeleiding. Verschillende organisaties hebben voor deze groep een complementair begeleidings- en opleidingsaanbod. Een gecoördineerde aanpak creëert synergieën en helpt schaalvoordelen te realiseren.

Bij werkzoekenden zonder werk met een multiproblematiek (waaronder de niet-toeleidbaren) zit de meerwaarde van samenwerking met het lokale beleidsniveau vooral in het wegwerken van drempels die (een traject naar) werk in de weg staan, via voortrajecten en een flankerend beleid. Dat geldt bijvoorbeeld voor uitkeringsgerechtigde werkzoekenden die langdurig in begeleiding zijn bij VDAB, maar waarmee weinig of geen duurzame vooruitgang wordt geboekt door allerlei randproblematieken (zoals schulden of verslaving).

Samenwerking met VDAB kan een meerwaarde betekenen voor het begeleiden en bemiddelen van (equivalent) leefloongerechtigden, maar ook voor het versterken van de relaties van OCMW's met ondernemingen. VDAB kan een centraal aanspreekpunt zijn voor ondernemingen die niet noodzakelijk lokaal georiënteerd en georganiseerd zijn.

Engagementen

- Het lokaal ecosysteem verder uitbouwen om samen de outreachende werking voor niet-beroepsactieven zonder uitkering te versterken. Via een complementaire aanpak wordt voor iedereen een passend aanbod op maat voorzien.
- Voor werkzoekenden zonder werk met een multiproblematiek drempels wegwerken die activering in de weg staan. Via versterkte samenwerking zorgt VDAB voor een gepast, coherent en aanklampend aanbod met specifieke expertise vanuit meerdere instanties. OCMW en VDAB engageren zich tot een goed en actief contact over het dossier.
- De groep niet-beroepsactieven zonder uitkering correct afbakenen. Het gaat om personen zonder uitkering, die niet gevat zijn in de administratieve data die vandaag worden gebruikt voor arbeidsmarktbeleid, én die een arbeidswens hebben na sensibilisering dat werken een optie is. Een arbeidswens kan ook ontstaan na het wegwerken van ervaren drempels.
- Het beleid baseren op correcte aannames over de activeerbaarheid van niet-beroepsactieven zonder uitkering.
- Bekijken hoe meer fysieke nabijheid van VDAB kan worden gegarandeerd en hoe deze de samenwerking tussen VDAB en lokale besturen op lokaal niveau verbetert. Via een gezamenlijke denkoefening van VVSG en VDAB werden knelpunten voor doorverwijzing van (equivalent) leefloongerechtigden van OCMW naar VDAB al geïdentificeerd (bijvoorbeeld op het vlak van data-uitwisseling).

Deze knelpunten moeten met prioriteit aangepakt worden. De overlegstructuur behoeft optimalisatie zodat zulke knelpunten in de toekomst beter worden gevat, gesignaleerd en opgelost en dit voor alle doelgroepen (zie ook hoofdstuk 9).

- Beleidsinterventies oplijsten die nodig zijn om te garanderen dat leefloongerechtigden kwaliteitsvol aan de slag kunnen. Er is intussen de verplichte inschrijving voor leefloongerechtigden bij VDAB, maar dit beleidsinitiatief volstaat wellicht niet om het beoogde doel (namelijk een hogere werkzaamheidsgraad bij deze doelgroep) te bereiken.
- De operationele werking van VDAB voor NEET-jongeren optimaliseren via een meer outreachende en coachende aanpak, met trajecten die aangepast zijn aan hun noden.
- OCMW's (met hun partners) samen met het Agentschap Integratie en Inburgering rechtstreeks een actieve rol geven voor inburgeraars vanuit hun activiteiten voor of in de beginfase van trajecten.

Zorgen voor een passend instrumentarium

Een goede samenwerking tussen VDAB, OCMW's, gemeenten en andere lokale partners vraagt ook om een passend instrumentarium, één dat inspeelt op de noden van de doelgroepen en makkelijk inzetbaar en toepasbaar is door de trajectbegeleiders. Trajectbegeleiders van het OCMW en VDAB kunnen nu al heel wat instrumenten gebruiken. Momenteel zijn er geen bijkomende instrumenten nodig, ook niet voor de nieuwe doelgroep van niet-beroepsactieven zonder uitkering. Eerst moet worden nagegaan hoe het huidige instrumentarium beter kan worden ingezet en waar nodig aangepast.

Het is cruciaal dat medewerkers van VDAB, OCMW's en andere VDAB-partners deze instrumenten voldoende kennen en ermee kunnen werken. Zij moeten zelf kunnen inschatten wie het meest baat heeft bij welk instrument én bij elkaars organisatie vlot antwoord krijgen op concrete vragen, zoals over het inzetten van instrumenten. Korte communicatielijnen faciliteren het capteren en aanpakken van knelpunten.

Wanneer nieuwe instrumenten toch wenselijk blijken, moet bij het ontwikkelen daarvan nog meer rekening worden gehouden met hun impact op de werking van de betrokken organisaties (VDAB, OCMW en derden), en met de noden van de gebruikers en van de lokale arbeidsmarkt. Het beleid is idealiter gebaseerd op onderzoek en analyse om te duiden waarom een interventie nodig is en hoe complementariteit met overige maatregelen wordt gegarandeerd.

Engagementen

- Een passend instrumentarium voorzien. Hiertoe wordt eerst nagegaan hoe dit instrumentarium nu wordt ingezet en dan waar nodig wordt aangepast.
- Ervoor zorgen dat de betrokkenen vlot met deze instrumenten aan de slag kunnen. Dat kan via opleiding, een contactpersoon of een toeleidingswijzer met vlot begrijpbare informatie over de instrumenten.
- Erover waken dat VDAB- en OCMW-medewerkers snel bij de juiste contactpersoon terecht kunnen bij elkaars organisatie. Dit kan via structureel overleg, een samenwerkingslijn voor elkaars cliënten en *up-to-date* informatie over contactpersonen en afspraken in de samenwerkingsovereenkomsten.
- Structurele *bottlenecks* wegwerken, onder andere bij het toekennen van het label om personen toe te leiden naar sociale economie of reguliere werkgevers (collectief en individueel maatwerk).
- Beleidsinitiatieven nemen die elkaar versterken in plaats van doorkruisen door ten eerste het 'voorzichtigheidsprincipe' te hanteren, namelijk door doordacht tewerk te gaan bij het aanpassen, invoeren of afschaffen van activeringsmaatregelen en instrumenten. Ten tweede door de instrumenten goed te monitoren en te evalueren, zowel *ex-ante* als *ex-post*. Ten derde door ruimte te voorzien voor projectwerking om nieuwe initiatieven uit te testen.

Integraal werken

De ambitie is een meer integrale aanpak op lokaal, bovenlokaal én Vlaams niveau met meer samenhang en synergie tussen verschillende domeinen. De drempels die personen uit de beoogde doelgroepen ervaren, situeren zich doorgaans in diverse levensdomeinen zoals welzijn, wonen, kinderopvang, onderwijs en mobiliteit. Om dergelijke complexe uitdaging aan te pakken, wijst onderzoek in opdracht van de Europese Commissie (Scoppetta, 2013) op het belang van samenwerking en het doorbreken van silo's. Dit zorgt voor duurzame oplossingen die binnen geen van die domeinen apart kunnen worden opgelost.

Door integraal te werken worden de expertise, werkwijze en processen van verschillende diensten op elkaar afgestemd. Zo kan er tot duurzame oplossingen gekomen worden die binnen geen van die domeinen apart kunnen worden opgelost. Het laat ook toe om opportuniteiten te benutten die zich niet aandienen zonder voldoende afstemming tussen beleidsdomeinen, bijvoorbeeld om mensen te bereiken.

Engagementen

- Meer integraal werken op lokaal en bovenlokaal niveau, op niveau van de referentieregio's en op Vlaams niveau. De Vlaamse Regering voert een beleid vanuit een integrale bril. Sociale partners en lokale besturen nemen een integrale aanpak mee in al hun overlegorganen.
- Op het terrein werken met de volgende kritische succesfactoren in het achterhoofd: een blik op werk bij alle betrokkenen; een gezamenlijke nodenanalyse als startpunt; aandacht voor overleg, nauwe samenwerking, coördinatie en regie; en personen steeds mee aan het stuur van hun traject plaatsen.

Werken vanuit één Vlaams beleidskader

Idealiter wordt er gewerkt vanuit één coherent Vlaams kader. Dit centraal kader is een kapstok, waarin diverse regelgevingen kunnen worden ondergebracht. Het moet rollen, doelstellingen en verwachtingen verduidelijken. Dat is ook nodig, gezien de grote heterogeniteit van de doelgroep die met de samenwerking wordt beoogd. Het fungeert als ankerpunt voor een brede strategie met betrekking tot lokaal arbeidsmarktbeleid. Het zet de lijnen uit, maar voorziet ook voldoende lokale beleidsruimte voor een gedifferentieerd lokaal beleid om zo optimaal in te spelen op de lokale arbeidsmarktnoden en mogelijkheden van lokale besturen, bijvoorbeeld in functie van bestuurskracht, beleidsprioriteiten en innovatie. De gedeelde doelstellingen op Vlaams niveau kunnen bijvoorbeeld worden vertaald naar lokale doelstellingen, op basis van een omgevingsanalyse en op maat van de lokaal geïdentificeerde doelgroep(en).

Engagementen

- Een overkoepelend beleidskader opstellen dat gebiedsdekkende, toegankelijke en kwaliteitsvolle dienstverlening garandeert binnen het (boven)lokaal arbeidsmarktbeleid. Dit beleidskader omvat de volgende elementen: de doelstellingen van samenwerking op (boven)lokaal niveau, de rol van de betrokken actoren op (boven)lokaal niveau, relevante regelgeving en overeenkomsten, en structurele financiering en opvolging.
- De invulling van het beleidskader in dialoog uitwerken.

Zorgen voor adequate financiering

Adequate financiering houdt in dat extra opdrachten die men krijgt opgedragen, worden weerspiegeld in de financiering, net zoals bij het afbouwen van taken. Het activeren van NBAzu is nieuw beleid dat bovenop de bestaande opdrachten komt en dus ook gepaste financiering vraagt voor de betrokken organisaties.

Daarnaast beoogt dit pact de omzetting van projectmatige financiering voor structureel beleid naar structurele financiering. Door de tijdelijke aard van projectfinanciering ontbreekt een langetermijn-perspectief, wat onder andere het borgen van kennis en expertise bemoeilijkt en zorgt voor versnippering van middelen.

Een Vlaams beleidskader laat toe om de middelen voor lokale acties centraal te beheren en toe te wijzen in functie van de vooropgestelde doelstellingen. Gezien het belang van integrale werking gaat het om financiering over beleidsdomeinen heen. Lokale besturen zorgen bovendien voor cofinanciering en ook andere lokale partners kunnen mee financieren. Het stimuleren van eigenaarschap is cruciaal: door mee middelen te voorzien, zal men er bewuster mee omgaan.

Engagements

Adequate financiering voorzien. Dit impliceert:

- structureel beleid ook structureel financieren;
- de financiële impact van nieuw beleid berekenen en adequate financiering voorzien, met andere woorden de financiering afstemmen op de toegekende opdrachten en de omvang van de beoogde doelgroep;
- de financiering voor lokaal arbeidsmarktbeleid opnemen in het Vlaams beleidskader.

Samenwerken op meerdere niveaus

Via dit pact willen we de samenwerking op lokaal en bovenlokaal niveau versterken, via optimalisering van de samenwerkingsovereenkomsten, goed functionerende lokale partnerschappen en clustering van de expertise van kleine OCMW's.

De samenwerkingsovereenkomsten worden afgesloten op (boven)lokaal niveau tussen VDAB en lokale besturen. Ze vormen het afsprakenkader van acties geïnitieerd door lokale besturen, VDAB en lokale partners. Waar er een lokaal partnerschap is, wordt in nieuw afgesloten samenwerkingsovereenkomsten afgestemd met het lokaal partnerschap dat daar reeds actief is.

De lokale partnerschappen zijn ook actief op (boven)lokaal niveau, namelijk tussen de referentieregio's en de lokale besturen, voornamelijk op het niveau van de regiegebieden Werk en Sociale Economie. Het doel is dat in deze partnerschappen OCMW's, VDAB en partners uit diverse levensdomeinen voorzien in een integrale aanpak op maat voor niet-beroepsactieven zonder uitkering en werkzoekenden met een multiproblematiek die interdisciplinaire expertise behoeven.

Ingrediënten voor optimale lokale partnerschappen

- De referentieregio's als basis hanteren, waarin de regionale partnerschappen *matroesjkagewijs* passen.
- Leren uit de ervaringen en succesvolle elementen en opportuniteiten voor de toekomstige werking identificeren.
- De partnerschappen ook inzetten als netwerk om mensen te bereiken via andere diensten dan het reguliere aanbod.
- Als de lokale partnerschappen succesvol blijken voor stappen naar duurzame tewerkstelling, deze verankeren via structurele financiering uit de relevante beleidsdomeinen.
- Ook als de financiering van de partnerschappen in de toekomst niet langer vanuit Europa Werk & Sociale Economie gebeurt, dienen vanuit de Vlaamse overheid blijvend middelen voorzien te worden voor lokale experimenteerruimte.

Ingrediënten voor goede samenwerkingsovereenkomsten tussen VDAB en lokale besturen

- De samenwerkingsovereenkomst beschouwen als een strategisch meerjarenplan voor een legislatuur met lokale vrijheid voor de operationele invulling.
- Elke samenwerkingsovereenkomst jaarlijks ook een operationele vertaling geven en het actieplan, dat voortvloeit uit de samenwerkingsovereenkomst, met hun status en trekkers ook publiceren.
- Na de sterke focus op het kwantitatief bereik van de samenwerkingsovereenkomsten bij de opstart (met de ambitie om gebiedsdekkend te zijn), meer aandacht besteden aan de inhoudelijke invulling en het creëren van transparantie.
- Een helder format ontwikkelen met vaste rubrieken om duidelijk te maken wat, voor welke doelgroep, via welke maatregelen gebeurt en wat de inhoudelijke meerwaarde is. Het *format* laat voldoende ruimte voor innovatie en flexibiliteit op het lokale niveau.

Samenwerking tussen OCMW's stimuleren

- Op het terrein hebben OCMW's vandaag een duidelijke activeringsrol voor (equivalent) leefloon-gerechtigden waarin ze ook moeten worden erkend. Om activering als kerntaak op te nemen, is het belangrijk dat alle OCMW's voldoende capaciteit (kunnen) vrijmaken om rond activering te werken. Kleine OCMW's moeten daarom worden aangemoedigd om samen te werken en hun expertise te clusteren.

Overleggen op drie niveaus

Het pact onderscheidt operationeel overleg op drie niveaus. Ten eerste het (boven)lokaal overleg op basis van de samenwerkingsovereenkomsten. Ten tweede het overleg op niveau van de maximaal vijftien referentieregio's.² Dit overleg is een herwerking van de provinciale werkgroepen binnen VDAB en komt niet in de plaats van de regiegebieden. Ten derde het overleg op centraal of Vlaams niveau.

FIGUUR 1 \ Overzicht van de niveaus van het operationeel overleg

² Dit overleg vloeit voort uit het studiewerk van het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing: <https://www.steunpuntbestuurlijkevernieuwing.be/toekomstvisie-vlaanderen/>

Engagementen

Er is dialoog met meerwaarde nodig op elk van de drie niveaus en een betere informatiedoorstroming, zowel *bottom-up* als *top-down*. Volgende engagementen kunnen daar toe bijdragen:

- Het sluiten van goede samenwerkingsovereenkomsten op (boven)lokaal niveau (zie eerder).
- Een co-creatieve aanpak, met duidelijke doelstellingen en ruimte om te leren in het overleg op niveau van de referentieregio's.
- Open debatten binnen de Centrale werkgroep Lokale besturen. Zo kan deze werkgroep nauwe samenwerking tussen het lokale bestuursniveau en de VDAB faciliteren, signalen capteren over beleid(suitvoering) op het raakvlak van Vlaamse en lokale werk- en arbeidsmarktmaties en dit beleid onder de loep nemen.

Wat het strategisch overleg betreft, namen VVSG en SERV al het engagement tot onderling structureel overleg (zowel formeel als informeel), bijvoorbeeld in het kader van advies voorbereidend werk of naar aanleiding van actuele situaties. Bovendien wensen zij op regelmatige basis gezamenlijk met de nieuwe Vlaamse Regering een diepgaand inhoudelijk debat te voeren over een bepaald topic uit dit lokaal pact of een daarmee samenhangend dossier.

Beleiden baseren op de aangewezen data

Relevante, up-to-date arbeidsmarktdata zijn nodig voor het onderbouwen van beleidsbeslissingen en voor een betere informatiedoorstroom op individueel dossierniveau. Momenteel is er een algemeen gebrek aan cijfers. Niemand beschikt bijvoorbeeld over geaggregeerde cijfers om de doelgroepen te identificeren op (boven)lokaal of Vlaams niveau, zowel qua omvang als qua samenstelling. Daardoor ontbreekt het fundament voor een kwaliteitsvolle omgevingsanalyse. Dat vereist ook het juiste juridische kader om de continuïteit en vergelijkbaarheid van (boven)lokale data te garanderen en om cijfers te kunnen aggregeren tot op het niveau van de referentieregio's en bij uitbreiding heel Vlaanderen.

Engagementen

- Een juridisch kader opstellen voor lokale arbeidsmarktdata. Dit kader fungeert als basis voor het sluiten van protocollen en data-aanvragen van, naar en tussen lokale besturen en met Vlaamse en federale gegevensbronnen. Daarbij worden onder andere afspraken gemaakt over wie welke data bijhoudt en wordt gestreefd naar meer afstemming op semantisch niveau over begrippen zoals het 'inkomen', 'gezinsamenstelling' en '(arbeids)ongeschiktheid' opdat data uit verschillende databanken betekenisvol met elkaar kunnen communiceren. Ook wordt bekeken hoe meer globale afstemming kan worden gerealiseerd om de administratieve lasten van lokale besturen te beperken.
- Een goede samenwerking tussen VDAB en OCMW op het terrein mogelijk maken. Dit vergt onder andere een goede data-uitwisseling op individueel dossierniveau, uitbreiding van de gegevensuitwisseling via de KSZ en investeringen in datasystemen.
- Zorgen voor relevante, up-to-date data als basis voor de ontwikkeling, uitvoering en opvolging van lokaal arbeidsmarktbeleid. Dit vereist:
 - Klantvriendelijke dataprocessen en instrumenten. Het databeleid stoelt op het identificeren en aanpakken van datanoden bij de gebruikers (vooral lokale besturen, VDAB en hun partners). Idealiter worden relevante data gedeeld via een gebruiksvriendelijk instrument dat publiek toegankelijk is.
 - Goede data-uitwisseling vanuit beleidsmatig perspectief. Interoperabiliteit van de IT-systemen is nodig om op alle bestuursniveaus te beschikken over geaggregeerde data. Administratieve databronnen moeten tijdig aan elkaar worden gekoppeld en verrijkt met enquêtedata, ook op niveau van lokale besturen en voor de beoogde doelgroepen. De Vlaamse Regering moet de nodige capaciteit en middelen voorzien om deze zaken te kunnen waarmaken.

- Een overkoepelend expertisecentrum voor data en monitoring op lokaal niveau. Dit expertisecentrum kan meehelpen om de geregistreerde datanoden van lokale besturen op een gecoördineerde manier te beantwoorden.
- Een signaalfunctie naar federaal niveau. Om op datavlak doorbraken te realiseren, is een betere samenwerking met het federale niveau vereist.

BIBLIOGRAFIE

- Scoppetta, A. (2013). *Successful partnerships in delivering public employment services* (Analytical Paper), DG Employment, Social Affairs and Inclusion (ed.), PES to PES Dialogue. The European Commission Mutual Learning Programme for Public Employment Services.
- Steunpunt Werk. (2022). *Arbeidsreserve en potentiële werkzaamheidsgraad - jaarcijfers* [Dataset]. Steunpunt Werk. <https://www.steunpuntwerk.be/cijfers/arbeidsreserve>